

W modelu Edukacji dla wszystkich opracowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej przewidziano powstanie nowych instytucji - centrów dziecka i rodziny (CDR).

Centra dziecka i rodziny mają być podmiotami międzysektorowymi, które będą realizowały zadania powiatu, dotyczące wczesnej pomocy, specjalistycznej diagnostyki, pomocy interwencyjno-terapeutycznej oraz konsultacji i doradztwa dla rodziców, kadr opiekunów oraz kadr różnych sektorów realizujących działania w zakresie opieki, wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży, a także udzielania im oraz ich rodzinom pomocy.

W dokumencie zaproponowano by CDR powstały z przekształcenia publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych (z wyłączeniem poradni specjalistycznych, które weszłyby w sieć instytucji współpracujących z CDR) oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie. Obie te instytucje prowadzone są powiaty. Placówkę, na bazie której utworzone zostanie CDR (PCPR czy PPP), wskazywałby powiat, biorąc pod uwagę jej dostępność oraz możliwość uwzględnienia wszystkich lokalnych zasobów i dostosowania organizacyjnego.

Model CDR ma uwzględniać koordynację międzysektorową w realizacji na poziomie powiatu zadań w pięciu obszarach:

- profilaktyki zaburzeń rozwoju dzieci i młodzieży oraz zdrowia psychicznego,
- konsultacji, poradnictwa i psychoedukacji,
- pogłębionej oceny funkcjonalnej na potrzeby związane z edukacją, zabezpieczeniem społecznym oraz zapewnianiem pomocy rodzinie oraz planowanie na tej podstawie działań wspierających; procesy te oparte są na modelu biopsychosocjalnym,
- wspierania kadr pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodzinami, opiekunów dzieci do lat 3, nauczycieli i specjalistów pracujących w jednostkach systemu oświaty,
- zapewniania specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz ich rodzinom, obejmującej leczenie/poradnictwo i oparcie społeczne prowadzących działania pomocowe.

Koordynacja międzysektorowa CDR będzie oznaczała:

- zintegrowanie specjalistycznych usług skierowanych do dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, świadczonych obecnie przez instytucje działające w różnych sektorach: oświaty (poradnie psychologiczno-pedagogiczne), rodziny, pracy i polityki społecznej (powiatowe centra pomocy rodzinie), sprawiedliwości (bezpłatna pomoc prawna), ochrony zdrowia (poradnie psychologiczne dla dzieci i młodzieży oraz środowiskowych centrów zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi (I poziom referencyjny);
- możliwość zatrudnienia zróżnicowanej kadry specjalistów, którzy dzięki pracy zespołowej będą mogli bardziej efektywnie realizować zadania właściwe dla poszczególnych sektorów, a skierowane do tych samych adresatów – dziecka i jego rodziny; zakłada się, że poszczególni pracownicy będą posiadali kwalifikacje określone przez przepisy właściwe dla danych sektorów;
- finansowanie działalności i realizacji zadań z różnych części budżetu państwa, co pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych (efekt synergii).

Do zadań CDR będzie należało m.in.:

- monitorowanie i profilaktyka zaburzeń rozwoju dzieci i młodzieży – prowadzenie badań przesiewowych we współpracy ze żłobkami, klubami dziecięcymi, przedszkolami i szkołami;
- koordynowanie na terenie powiatu wczesnego wspomagania rozwoju dzieci w wieku od urodzenia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz wsparcia dla rodzin, w tym wsparcia psychologicznego dla rodzin spodziewających się dziecka, u którego stwierdzono wady rozwojowe lub ich ryzyko, zapewnienie oferty edukacyjnej dla rodziców i przyszłych rodziców, np. prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych, zajęć przygotowujących do rodzicielstwa;
- prowadzenie pogłębionej oceny potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz ich rodzin we współpracy ze specjalistami z różnych sektorów; informacje o wynikach oceny byłyby podstawą do zapewniania dziecku/rodzinie odpowiednich działań wspierających;
- specjalistyczna pomoc terapeutyczna, w tym pomoc psychologiczna, psychoterapia dzieci i młodzieży, terapia rodziny, terapia środowiskowa;
- interwencja kryzysowa, stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży oraz rodzin będących w stanie kryzysu;
- orzecznictwo o zakresie potrzebnego wsparcia osobom doświadczającym trudności w codziennym funkcjonowaniu;
- zapewnienie konsultacji i poradnictwa w zakresie wspierania rozwoju dzieci i młodzieży oraz rozwiązywania problemów wychowawczych odpowiednio dla opiekunów dzieci do lat 3, rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- opracowywanie – we współpracy z właściwymi podmiotami – planów oddziaływań wspierających odpowiednio dla dziecka/osoby uczącej się i/lub rodziny i koordynowanie ich realizacji;
- współpraca z jednostkami systemu oświaty, do których uczęszczają dzieci i młodzież (za pośrednictwem KEW), SCWEW, centrami usług społecznych lub ośrodkami pomocy społecznej oraz jednostkami organizacyjnymi gminy, które organizują pracę z rodziną i podmiotami, którym gmina zleciła organizację pracy z rodziną, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, podmiotami leczniczymi, publicznymi i niepublicznymi, które realizują kontrakty z NFZ, sądami, policją, opiniodawczymi zespołami sądowych specjalistów oraz placówkami wykonującymi orzeczenia sądu, gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi;
- nieodpłatna pomoc prawna dla rodzin.

Opracowanie projektu modelu CDR ma nastąpić w ramach współpracy międzyresortowej (MEiN, MZ i MRiPS) w oparciu o standardy pracy poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP), wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (WOKRO) oraz środowiskowych centrów zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (ŚCZDP). Projekt poddany zostanie opiniowaniu i konsultacjom społecznym.